

احکام بانوان شاغل

حسن چگنی

www.ketab.ir

سرشناسه: چگنی، حسن، ۱۳۵۶ شهربور -

عنوان و نام پدید آور: احکام بانوان شاغل نویسنده حسن چگنی تهیه کننده پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (علیه السلام): ناظر علمی

محمد شبدینی پاشاکی؛ سرپرستار حسین قاسم حمزه و پرستار حسن محقق نجفی.

مشخصات نشر: تهران: سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، انتشارات دفاع، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۶۰ ص: ۵۹، ۱۹/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۹۰۷-۸۰-۶

وضعیت فهرست نویسی: قیبا

یادداشت: کتابنامه ص: ۵۹

موضوع: زنان (فقه)

موضوع: women (Islamic Law)

موضوع: فقه جعفری -- رساله عملیه

موضوع: Islamic Law, Ja'fari -- Handbook, manuals, etc*

شناسه افزوده: شبدینی، محمد، ۱۳۴۷ -

شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)

شناسه افزوده: سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، انتشارات دفاع

زبان: فارسی

رده بندی: ۹۷/۳۶

شماره کتابخانه ملی: ۴۴۱۳۳

دفاع انتشارات

احکام (بانوان شاغل)

تهیه کننده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (علیه السلام)

نویسنده: حسن چگنی

ناظر علمی: محمد شبدینی پاشاکی

ناظران فنی: مهدی حسینی، محمد اسلامپور، رضا مرتضایی، محمدحاجی شیمی

ناظر نهایی: علی عربپور

سرپرستار: حسین قاسم حمزه و پرستار: حسن محقق نجفی

واپایش نهایی: محمدحسین مدنی

صفحه آرا: علی نصیرمحمدی

ناشر: مرکز نشر دفاع

چاپ: مرکز خدمات فرهنگی مطهر

نوبت و تاریخ چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۵

آدرس ناشر: تهران، میدان نوبنیاد، خیابان شهید لنگری، جنب اداره هواشناسی،

ساختمان شهید مطهری، مرکز نشر دفاع

کدپستی: ۱۶۹۳۶۱۴۳۳۹ تلفن: ۲۲۹۳۰۰۰۶

پست الکترونیک: nashrdefa@fatehnet.net

فهرست مطالب

- ۶ شگفتا
۸ مقدمه
۱۱ مروری بر سباحث گذشته

دین اول: احکام آراستگی و زینت

- ۱-۱. فلسفه احکام زینت ۱۴
۲-۱. نکته‌هایی درباره زینت ۱۵
۳-۱. پوشاندن زینت‌ها ۱۶
۴-۱. پاک یا نجس بودن مواد آرایشی ۱۸
۵-۱. کاشتن مو ۱۸
۶-۱. آرایش چهره ۱
۱-۶-۱. رنگ مو ۱
۷-۱. استفاده از عطر ۱
۸-۱. زینت دختران و بانوان ۲۱
۱-۸-۱. انگشتر بانوان ۲۱
۲-۸-۱. ناخن بلند ۲۲
۳-۸-۱. ساعت زنانه ۲۲

درس دوم: احکام پوشش و روابط کاری بانوان شاغل

- ۱-۲. فلسفه احکام زنان در محیط اداری ----- ۲۳
- ۲-۲. چهار نکته درباره احکام اداری ----- ۲۴
- ۳-۲. سه نکته درباره توجه به قانون ----- ۲۴
- ۴-۲. اموال دولتی ----- ۲۵
- ۵-۲. رشوه اداری ----- ۲۵
- ۶-۲. حق الناس اداری ----- ۲۶
- ۷-۲. نماز جماعت در ادارات ----- ۲۷
- ۸-۲. حضور بانوان در ادارات ----- ۲۸
- ۸-۲. روابط کاری بین زن و مرد ----- ۲۸
- ۸-۲. نتایج زن و مرد در محل کار ----- ۲۹
- ۸-۲. نحوه حضور بانوان در ادارات ----- ۳۰
- ۸-۲. صحبت کردن با نام نرم ----- ۳۱
- ۹-۲. فلسفه احکام پوشش ----- ۳۲
- ۹-۲. ۱- حجاب ----- ۳۳
- ۹-۲. ۲- دوری از خودنمایی ----- ۳۳
- ۹-۲. ۳- عفت کلام ----- ۳۴
- ۹-۲. ۴- پاکدامنی ----- ۳۴
- ۹-۲. ۵- دوری از نگاه‌های هوس‌آلود ----- ۳۴
- ۱۰-۲. احکام پوشش ----- ۳۴
- ۱۰-۲. ۱- حجاب صورت ----- ۳۷
- ۱۰-۲. ۲- پوشش جذاب ----- ۳۸
- ۱۰-۲. ۳- غفلت از حجاب ----- ۳۹
- ۱۰-۲. ۴- پوشش در اداره ----- ۳۹
- ۱۱-۲. معیار پوشش ----- ۴۰

درس سوم: احکام ارتباط با نامحرم در محیط اداری

- ۱-۳. فلسفه احکام گفت‌وگو با نامحرم ----- ۴۲
- ۲-۳. احکام گفت‌وگو و مکالمه ----- ۴۴
- ۱-۲-۳. سلام کردن به نامحرم ----- ۴۵
- ۲-۲-۳. کنترل صدا در برابر نامحرم ----- ۴۵
- ۳-۳. فلسفه احکام نگاه ----- ۴۶
- ۴-۳. نگاه به نامحرم ----- ۴۸
- ۵-۳. تماس بدنی ----- ۴۸
- نکاتی درباره تماس بدنی با نامحرم ----- ۴۹
- ۶-۳. سلاط با نامحرم ----- ۴۹

درس چهارم: احکام فضای مجازی و سایبری

- ۱-۴. مفهوم فضای مجازی ----- ۵۰
- ۲-۴. فلسفه احکام فضای مجازی ----- ۵۲
- ۱-۲-۴. حکم استفاده از اینترنت ----- ۵۳
- ۲-۲-۴. چت کردن با نامحرم ----- ۵۴
- ۳-۲-۴. سایت‌های گمراه‌کننده و غایب از مطالب ... ----- ۵۴
- ۴-۲-۴. شبهات اعتقادی در فضای مجازی ----- ۵۵
- ۵-۲-۴. تدلیس جنسیتی ----- ۵۶
- ۶-۲-۴. آسیب به شخصیت بانوان ----- ۵۶
- ۷-۲-۴. ورود به حریم خصوصی بانوان ----- ۵۷
- ۸-۲-۴. استفاده از شبکه‌های اجتماعی محصول رژیم ... ----- ۵۸
- کتابنامه ----- ۵۹

پیشگفتار

در میان موجودات عالم آفرینش، انسان موجودی شگفت‌انگیز بود، و شخصیتی پیچیده دارد؛ این پیچیدگی شخصیت نمونه‌ای است که خداوند کریم در برخی آیات بشر را شایسته بهترین ستایش‌ها و در برخی دیگر، مستحق بدترین نکوهش‌ها می‌داند. قرآن کریم آن‌گاه که انسان را می‌ستاید؛ او را برتر از فرشتگان الهی برمی‌شمارد و از او به‌عنوان «خلیفة الله» یاد می‌کند و زمانی که او را نکوهش می‌نماید؛ او را پست‌تر از چهارپایان توصیف می‌کند. بی‌شک، آدمی می‌تواند با تکیه بر استعداد طبیعی و بهره‌گیری از نور ذاتی‌اش در مسیر هدایت و تعالی انسانی گام نهد و استعدادهای نیکوی خود را شکوفا سازد و از خود شخصیتی عالی و مورد رضایت پروردگار بسازد.

معاونت تربیت و آموزش سازمان عقیدتی - سیاسی وزارت دفاع، با مأموریت «آموزش‌های دینی در حوزه‌های اعتقادات، اخلاق، احکام و ...» سعی در تعمیق معارف دینی کارکنان خود داشته و به‌همین منظور، با گروه‌بندی آنان،

به هشت گروه شغلی (صنعت و خدمات، بهداشت و درمان، مالی و بازرگانی، بازرسی، اداری، نخبگان، مدیران و خواهران) به اجرای آموزش‌هایی اثربخش، اقدام کرده است. گفتنی است، در سال گذشته (۱۳۹۴) با انجام فرایندهای نیازسنجی کارکنان، نیازسنجی سازمانی، شناسایی آسیب‌های احصا شده و نیز با تشکیل کارگروه‌های علمی - تخصصی، با حضور استادان و معاونان تربیت و آموزش اداره‌های عقیدتی - سیاسی سازمان‌های تابعه وزارت دفاع، جلسات متعدد برگزار شد و بدین ترتیب سرفصل‌های درسی تعیین و کمیته‌های مربوط تصویب شد و بر اساس تدبیر فرمانده معظم کل قوا، مبنی بر استفاده نیروهای مسلح از ظرفیت‌های پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)، تدوین متون آموزشی با نویسنده‌گان این پژوهشگاه واگذار شد. در فرایند تدوین و نگارش متون نیازسنجی کارشناسان و صاحب‌نظران موضوع‌های مربوط، با عنون ناظر عالی، بر روند کار نظارت داشته‌اند و پس از طی فرایند یادشده، متون درج‌شده در سازمانی نیز مراحل نقد، اصلاح و تأیید متون را انجام داده‌اند.

امید است شما کارکنان گرانمایه و معزز، این فرصت تربیتی - آموزشی را مغتنم شمرده و ضمن بهره‌مندی از آموزش‌های ارائه شده، با دیدگاه‌های ارتقایی و اغراض همکاران خود را در معاونت تربیت و آموزش یاری نمایید.

مهدی حسینی

معاون تربیت و آموزش

سازمان عقیدتی - سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

بهار ۱۳۹۵

مقدمه

بشر امروز، بیس از هزاره‌ان دیگری، شاهد اندیشه‌های مختلف انسانی است که ادعای نجات بشر و رساندن این قافله به سعادت را سر می‌دهند. اگرچه گوناگونی اندیشه‌های بشری همواره در طول تاریخ وجود داشته است، آنچه این عصر را از قرون و اعصار دیگر متمایز می‌کند، جنگ اندیشه‌ها با دین در عرصه روابط اجتماعی است. در این روزگار رسیدن به امیال انسانی، الفای اندیشه‌های رایج در عرصه روابط اجتماعی را تشکیل می‌دهد؛ بشر خود را جای خدا نهاده و در این راه به سلب شریعت و طرد آن از عرصه‌های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و فکری روی آورده است.

سرباززدن از ساحت قدس شریعت الهی موجب شده، انسان‌ها با تکیه بر علم محدودشان خود را مدار همه قوانین بدانند و بشر تشنه حقیقت و معنویت را میان آرا و اندیشه‌های ناهمگون زمینی حیران سازند. راز این تحیر، جدایی از راهی است که آفریدگار انسان برای او ترسیم نموده، که همان راه وحی و شریعت آسمانی است. بشر امروز در میان این اندیشه‌ها همچون غریقی میان گرداب‌هاست، و رهایی او از این ورطه مستلزم پناه‌بردن او به وادی امن تعبد الهی است.

اسلام، ای نیازمندی‌های انسان - اعم از مادی و معنوی، فردی و اجتماعی، سیاسی و اقتصادی - قوانین و مقرراتی وضع کرده که در مجموعه‌های گوناگونی تدوین و تألیف یافته است. علم فقه، قوانین را علم فقه گویند. در واقع، علم فقه روش درست زندگی، کیفیت صحیح و انسانی روابط اجتماعی و عالی‌ترین نظام حاکم است که ناظر بر همه ابعاد زندگی انسان می‌باشد و به تعبیر امام راحل علیه السلام: «فقه، تنوری واقعی و کامل اداره انسان را در چهاره تا گور است.»^۱

در نظام ارزشی اسلام، تفاوتی میان زن و مرد نیست؛ اما به دلیل تفاوت‌هایی که این دو به لحاظ جسمی و

۱. سیدروح‌الله موسوی خمینی، صحیفه امام، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر

آثار امام خمینی، ۱۳۸۰، ج ۲۱، ص ۲۸۹.

احساسی دارند، در برخی احکام و تکالیف متفاوت از هم هستند.

ضرورت آشنایی خواهران شاغل با این احکام و تکالیف سبب شد تا نویسنده، کتاب پیش‌رو را بنگارد و گامی هرچند کوچک در مسیر شناساندن بیشتر احکام و تکالیف به خواهران بر دارد.

نویسنده در این کتاب، که در چهار درس تنظیم شده، پس از بررسی بر مباحث گذشته، به احکام آراستگی و زینت، احکام پیش‌شور و روابط کاری، احکام ارتباط با نامحرم در اجتماعات و احکام فضای مجازی و سایبری پرداخته است.

امید است این توشیح اندک علمی، مورد رضایت خداوند و استفاده فراگیران عزیز قرار گیرد.

مرکز تدوین متن آموزشی

پژوهشگاه علوم اسلامی امام رضا (ع)